INSTITUTUL NAȚ[illegible] COOPERATIV

CUSĂTURI ROMÂNEȘTI

CULESE DE ELISA I. BRĂTIANU

INSTITUTUL NAȚIONAL AL COOPERAȚIEI

CUSĂTURI ROMÂNEȘTI

CULESE DE

ELIZA I. BRĂTIANU

Amintire de la mătușa Valerica și unchiul Liviu.

Brăila, 13. August 1983.

1 9 4 3

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE „MARVAN" S. A. R. — BUCUREȘTI

De foarte multă vreme, aş spune: din însăşi copilăria mea, cusăturile româneşti sunt pentru mine un subiect de uimire şi încântare. Cum mi-am trăit anii copilăriei mai mult la ţară, mi-a fost dat să-mi deprind ochii cu portul ţărăncilor noastre, pe care apoi l-am văzut — sub formă de „modă" — şi în lumea femeilor Bucureştilor şi Sinaiei. Cât de puţin seamănă însă *imitaţia* acestora din urmă cu portul celor dintâi, pe care îl văzusem în lumea satelor noastre!

Am înţeles atunci că pe *aceasta* se cuvine să-l păstrăm, punându-l la adăpost de imitări, care cu vremea l-ar fi schimonosit — cuvântul poate e aspru — şi l-ar fi corupt.

Am început, deci, să strâng vechi cusături româneşti: câte un crâmpei de iie, un ştergar, câte o altiţă, o pernă, ş. a.

Tot iscodind prin lumea satelor, strângând vechi cusături şi tot privindu-le, mi s'au arătat din ce în ce mai lămurit frumuseţea şi originalitatea *desenului* românesc, care vine de departe din lumea îndepărtaţilor strămoşi.

Firească, când mai târziu mi-a fost dat să colind prin alte ţări şi să văd prin muzeele acestora şi arta naţională a altor neamuri, am văzut că este ceva în cusăturile româneşti care se regăseşte şi aiurea, bunăoară în cusăturile spaniole, sau nord-scandinave, sau în cusăturile, de uimitoare asemănare, egiptene (copte) sau — mai puţin — în cusăturile Slavilor, cari dacă aduc poate mai multă fantezie în stilizarea florilor şi fructelor, aduc desigur mai puţin decât noi Românii acea discreţie în culori, acea geometrizare — adesea simbolică — a formelor, care caracterizează arta cusăturilor noastre de o aşa de străveche tradiţie.

Această tradiţie se cere păstrată şi mereu chemată la viaţă. In acest gând am tot adunat vechi cusături româneşti, mai puţin cu grija de *portul* însuşi cât de *desenele* şi *motivele* care îi dau acestui port naţional atâta frumuseţe şi originalitate.

După vreo treizeci de ani, am dat la iveală — sub îngrijirea Consiliului Superior al Industriei Casnice — o lucrare de curând apărută: *„Album de cusături româneşti"* care într'o aleasă tehnică aduce o seamă de frumoase cusături de pe iile noastre.

Prin proporţiile ei şi, ca atare, prin condiţiile ei oarecum costisitoare, această lucrare nu ar fi putut chiar uşor pătrunde în lumea satelor. Se cerea, parcă, şi ceva mai potrivit cu nevoile acestei lumi.

Domnul Inginer G. Minescu, Directorul General al Institutului Naţional al Cooperaţiei, a prins cu o deosebită repeziciune sensul unei lucrări sortite a împlini o atare nevoie. Mi-a cerut — şi cu câtă mulţămire şi cu câte mulţămiri i-am răspuns! — să alcătuesc o lucrare de înţelegere lesnicioasă şi de uşoară circulaţie pentru satele noastre şi în care să aduc vechi şi autentice cusături— acum publicate pentru întâia oară — din cele pe care de o viaţă le adunasem.

Aşa a apărut cărticica aceasta căreia, poate, îi va urma o alta.

Ea poate fi la îndemâna oricui şi ajunge până în cea mai cuviincioasă căsuţă în care săteanca noastră, în zilele ei de tihnă, sau în nopţile de veghe, coase cu acul aşa de îndemânatec — şi cărticica de faţă vrea s'o ajute la aceasta, arătându-i frumoase şi vechi desene româneşti — ştergare, ii, năframe, perne şi atâtea şi atâtea cusături, care îi împodobesc portul şi casa.

Elisa I. Brătianu

Florica
8 August 1943

1

2

altiţă

altiţă

3

4

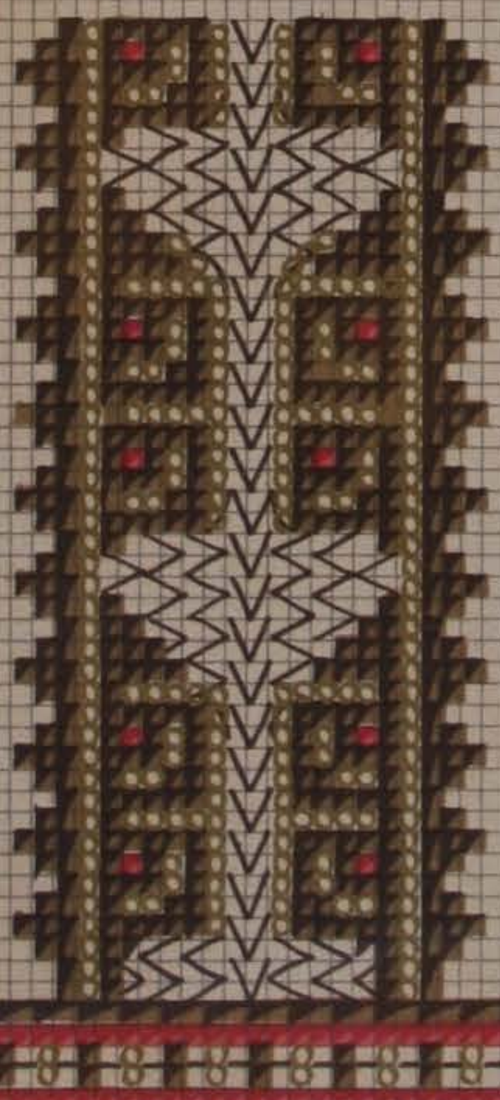

5

altiţă

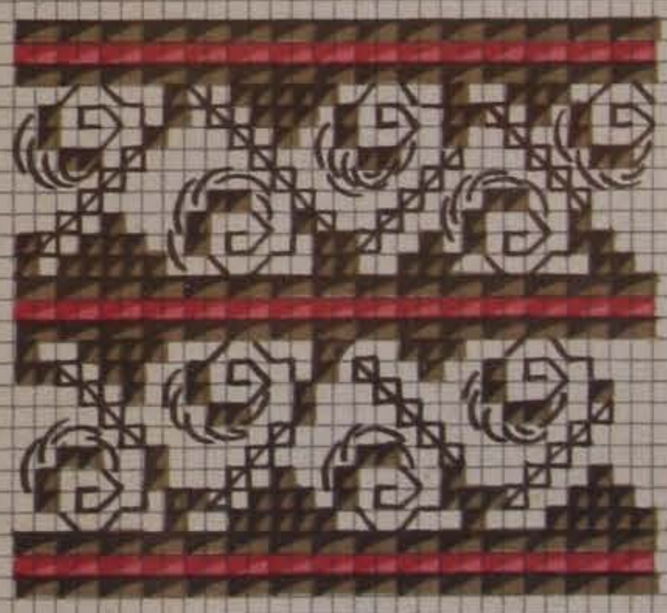

altiţă

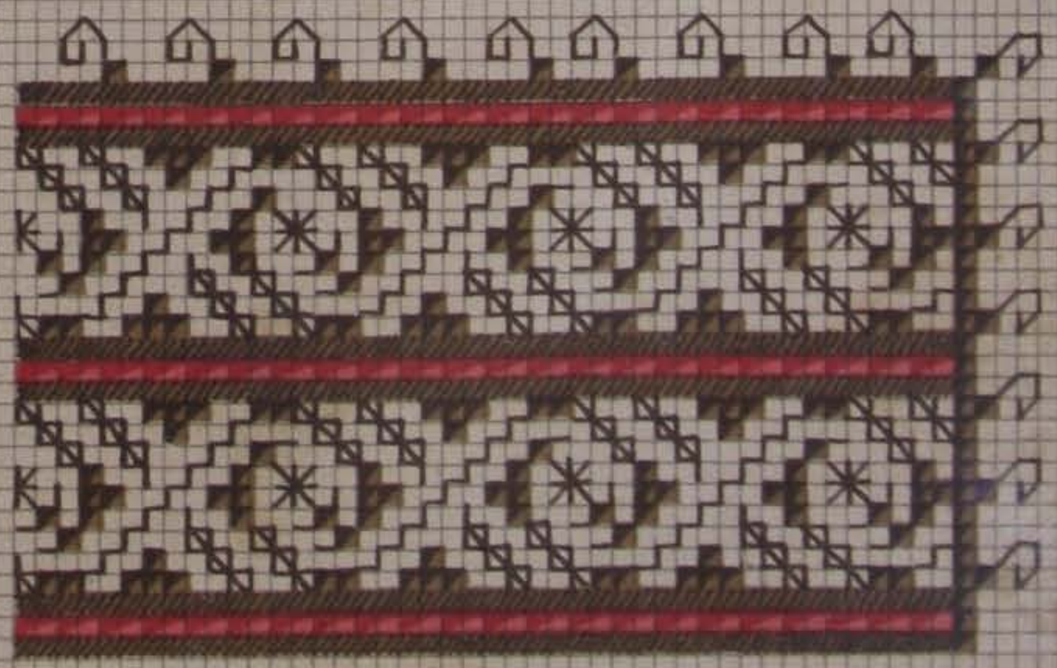

Iă Vâlcea

1 guler
2 altiţă
3 increţ
4 mânecă
5 manşetă
6 poale

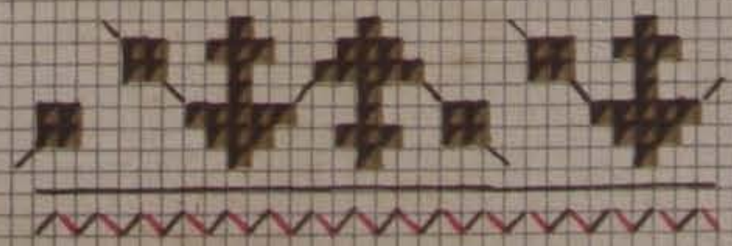

Editat de Institutul Naţional al Cooperaţiei

Elisa Brătianu

Marvan s. a. r.

1

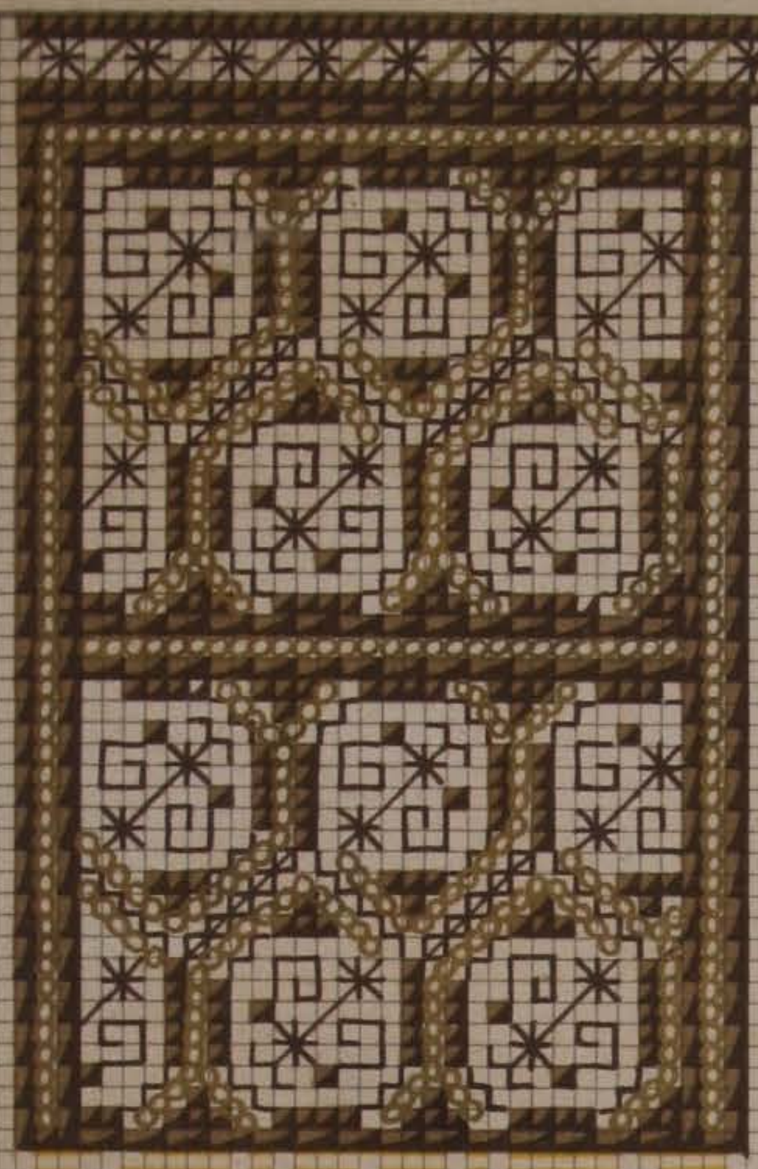

altiţă

3

altiţă

2

4

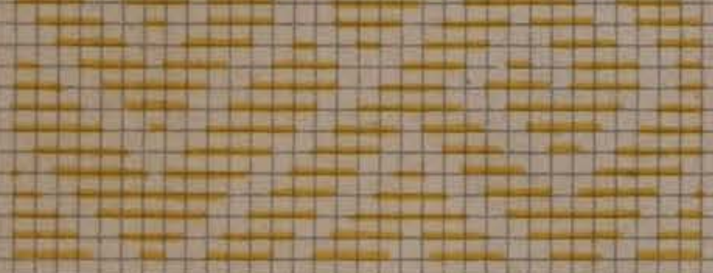

1 guler
2 altiţa
3 piept
4 încreţ
5 mânecă
6 marginea mânecei lată

altiţă

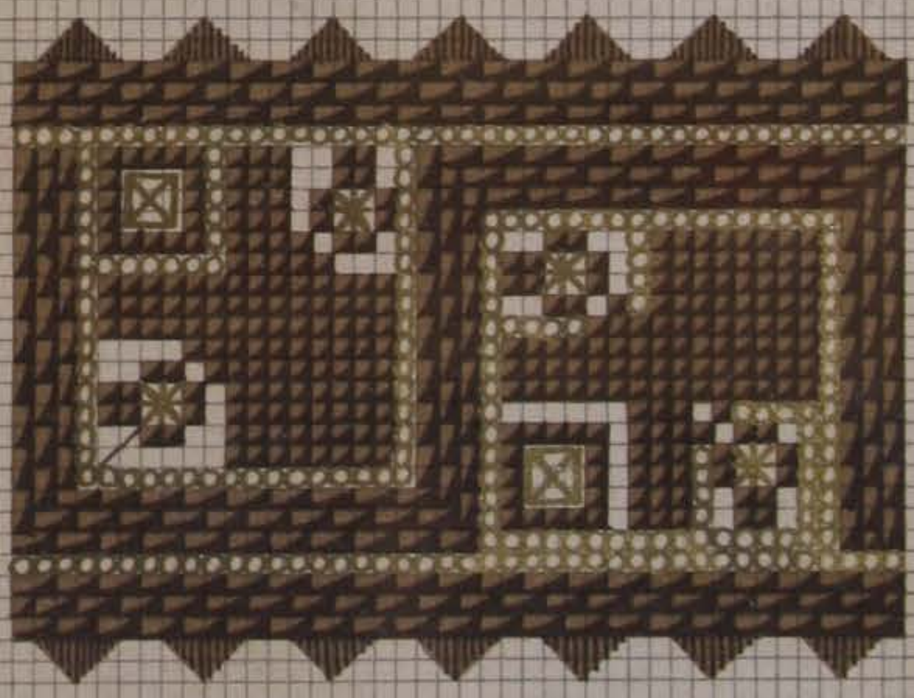

5

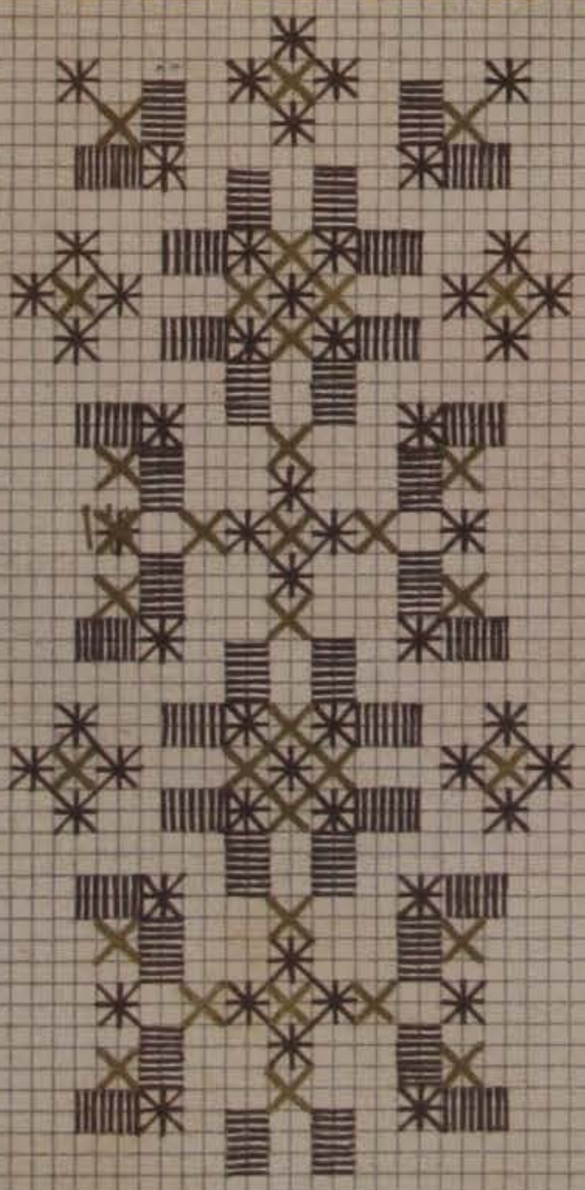

altiţă

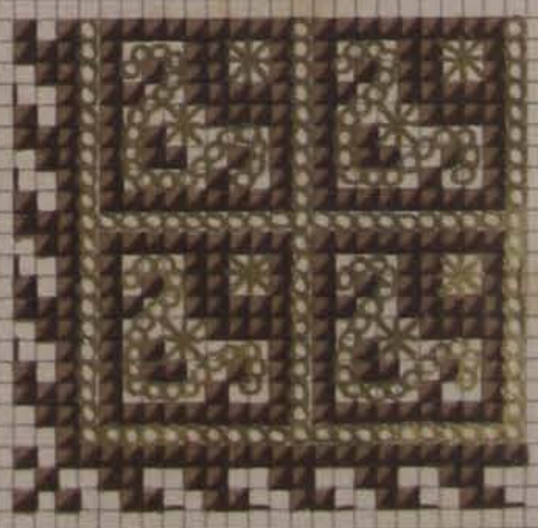

piept

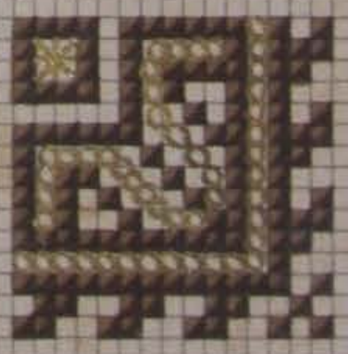

6

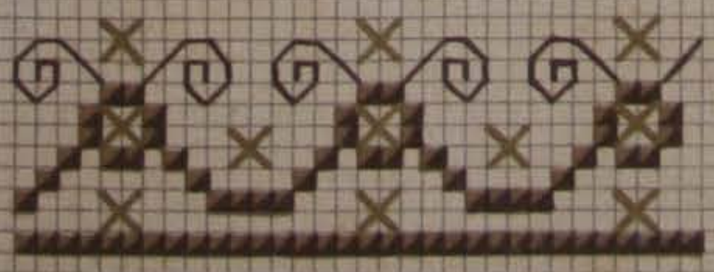

Marvan S. A. R.

Editat de Institutul Naţional al Cooperaţiei

Elisa Brătianu

altiță

altiță

piept

altiță

mâneca

altiță

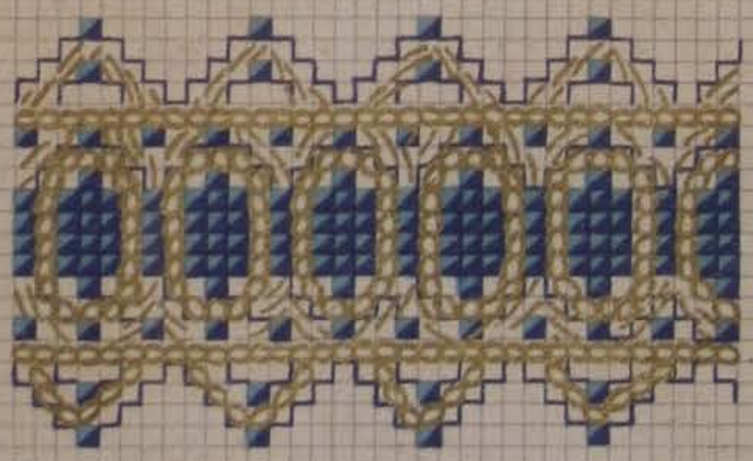

Flori pentru piept,

Editat de Institutul Național al Cooperației

Elisa Brătianu

Marvan s. a. r.

colecţia D-nei Maria Racotă : chenar pentru ştergar

Editat de Institutul Naţional al Cooperaţiei

Elisa Brătianu

Marvan s. a. r.

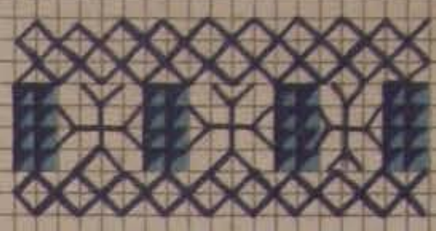

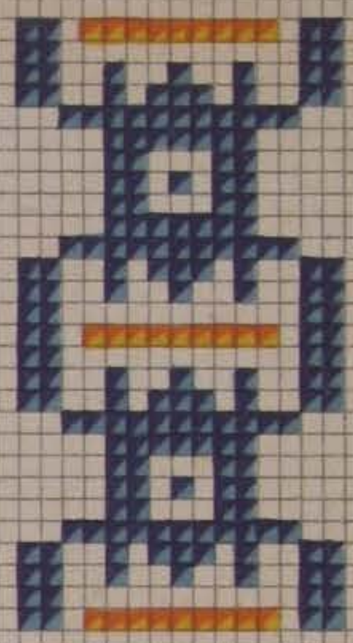

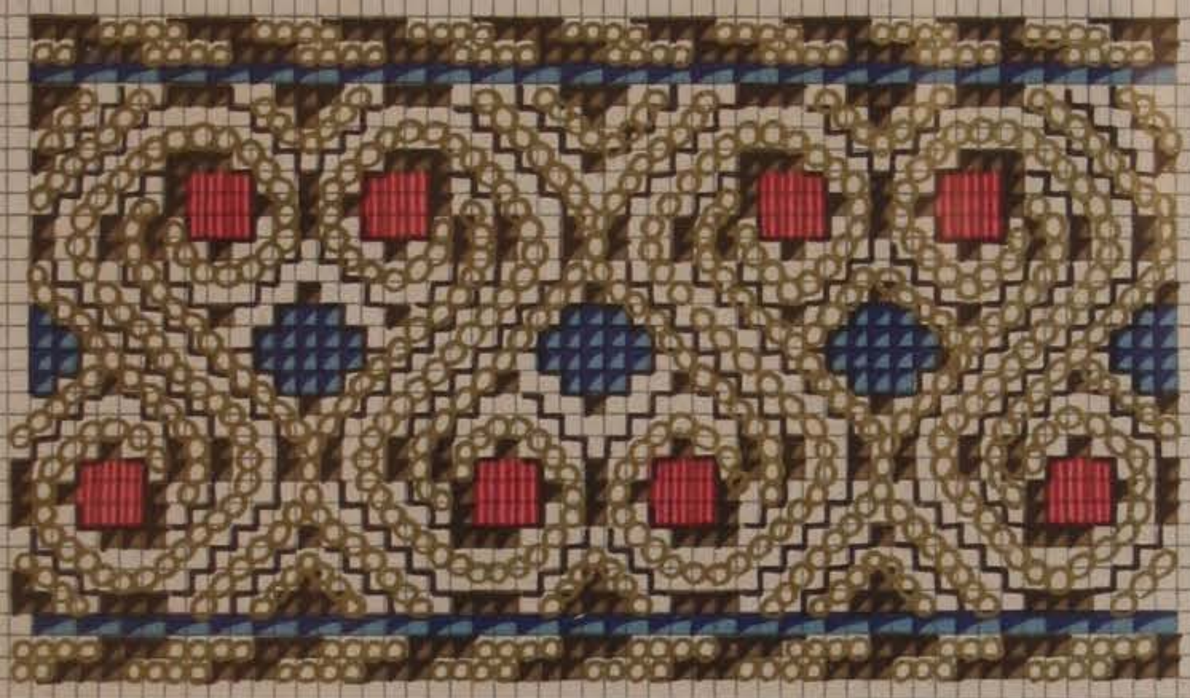

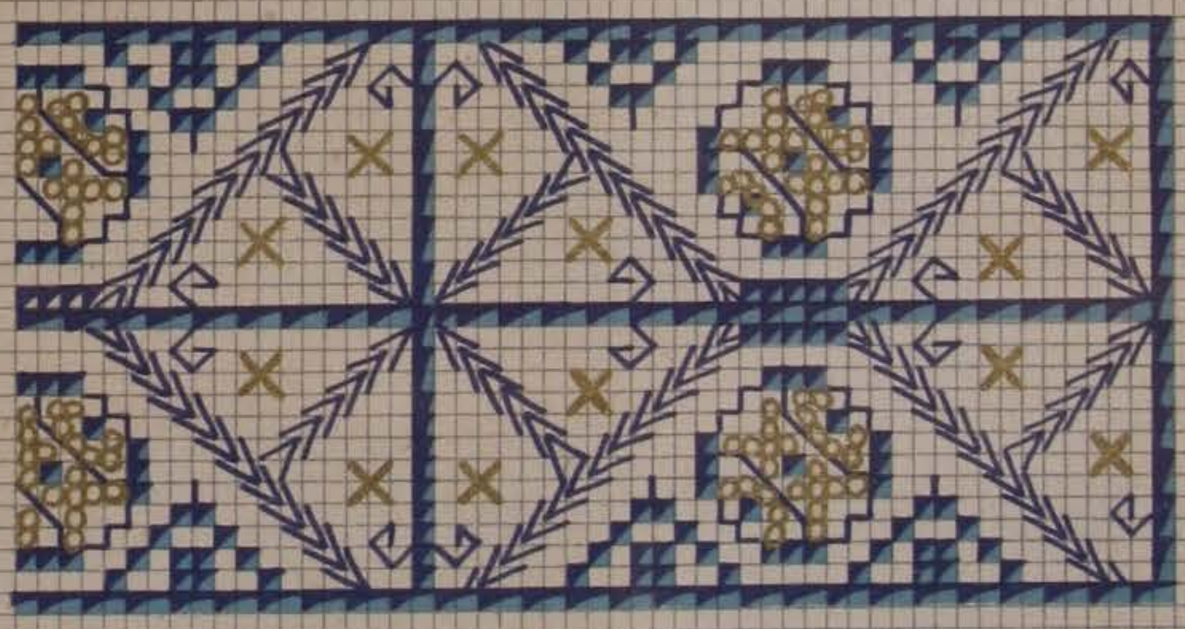

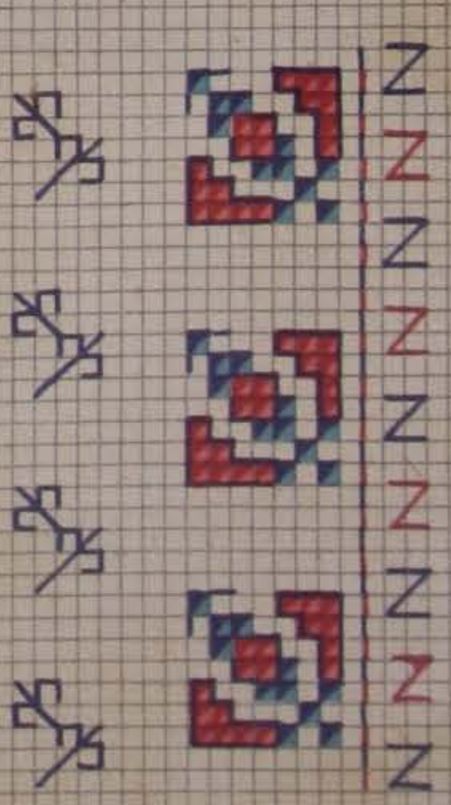

Marvan s. a. r.

Editat de Institutul Naţional al Cooperaţiei

Elisa Brătianu

altiţă

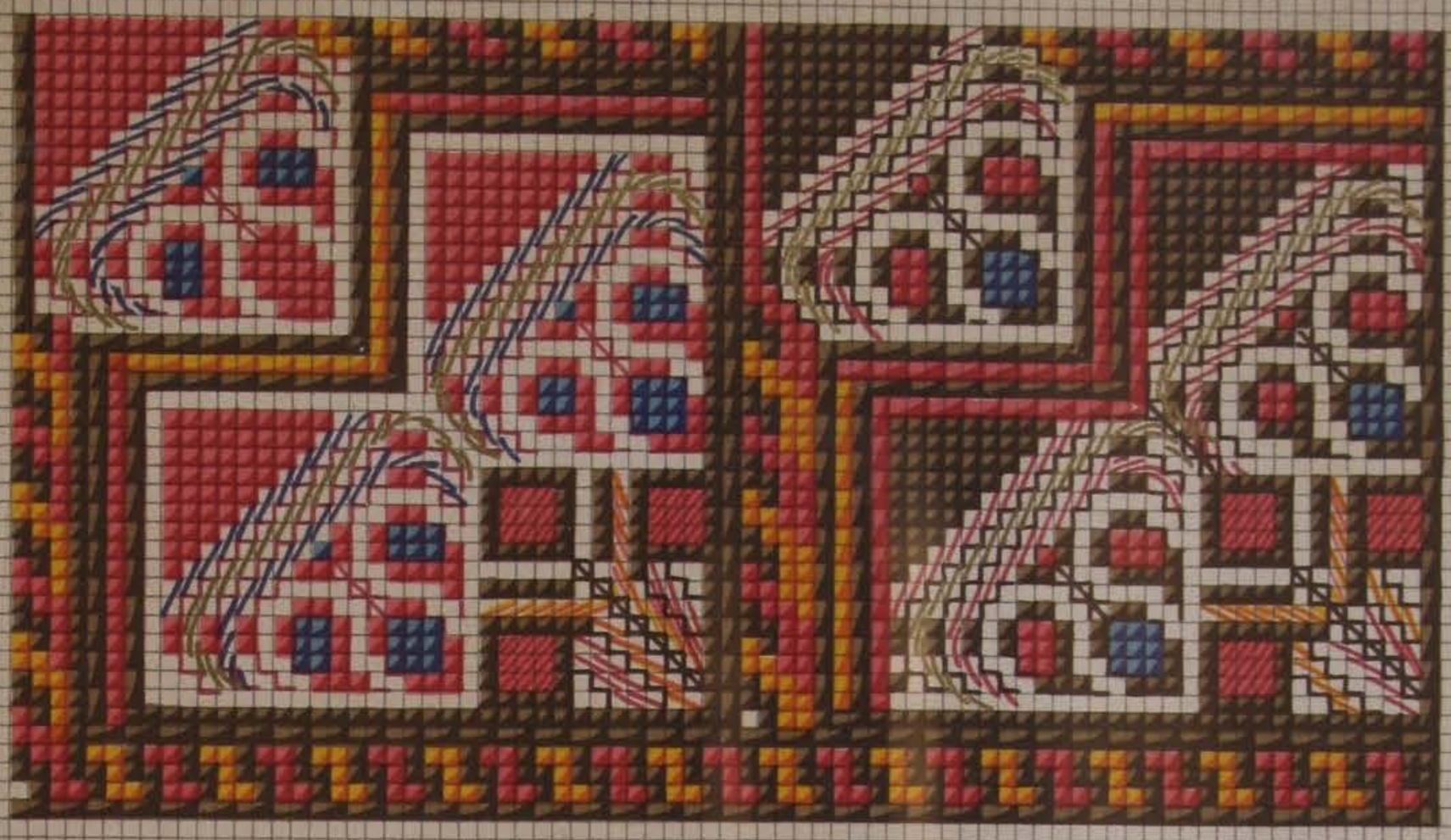

altiţă

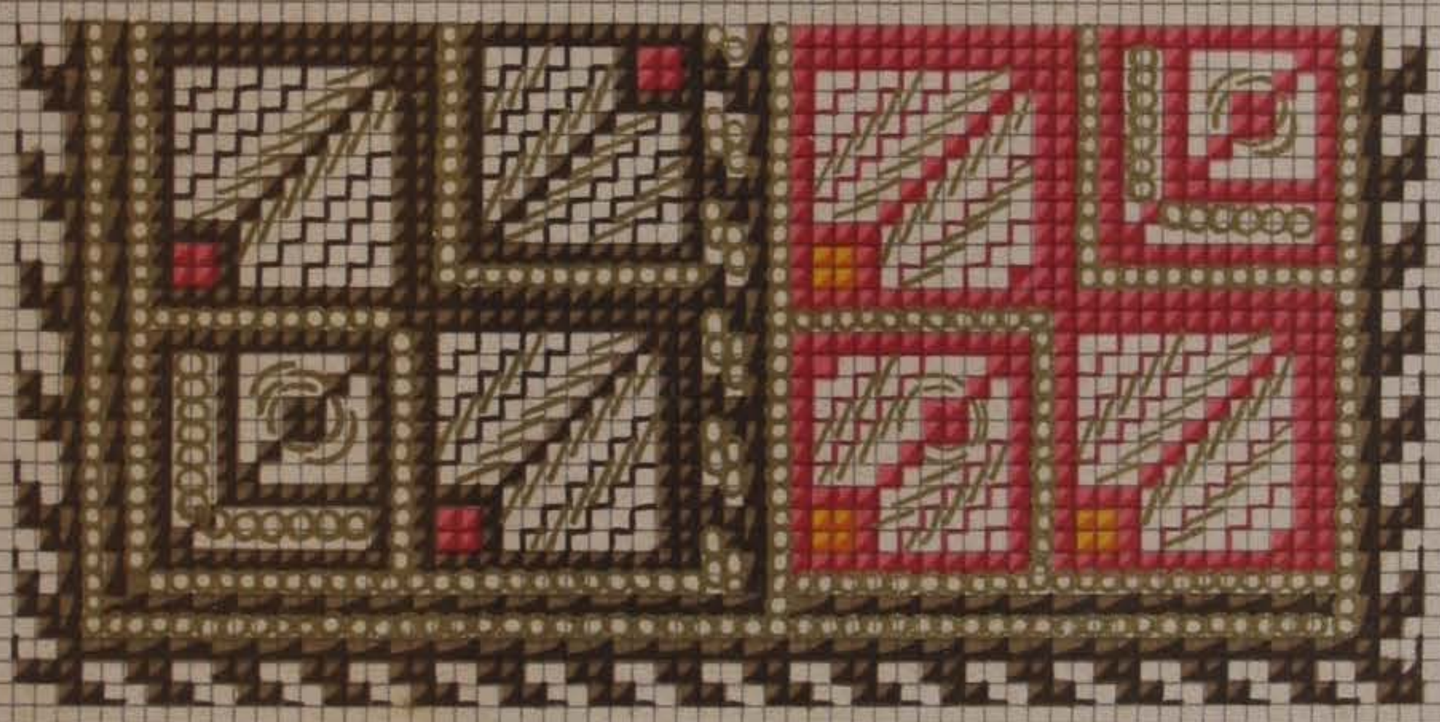

piept

altiţă

piept

Editat de Institutul Naţional al Cooperaţiei

Elisa Brătianu

Marvan S. A. R.

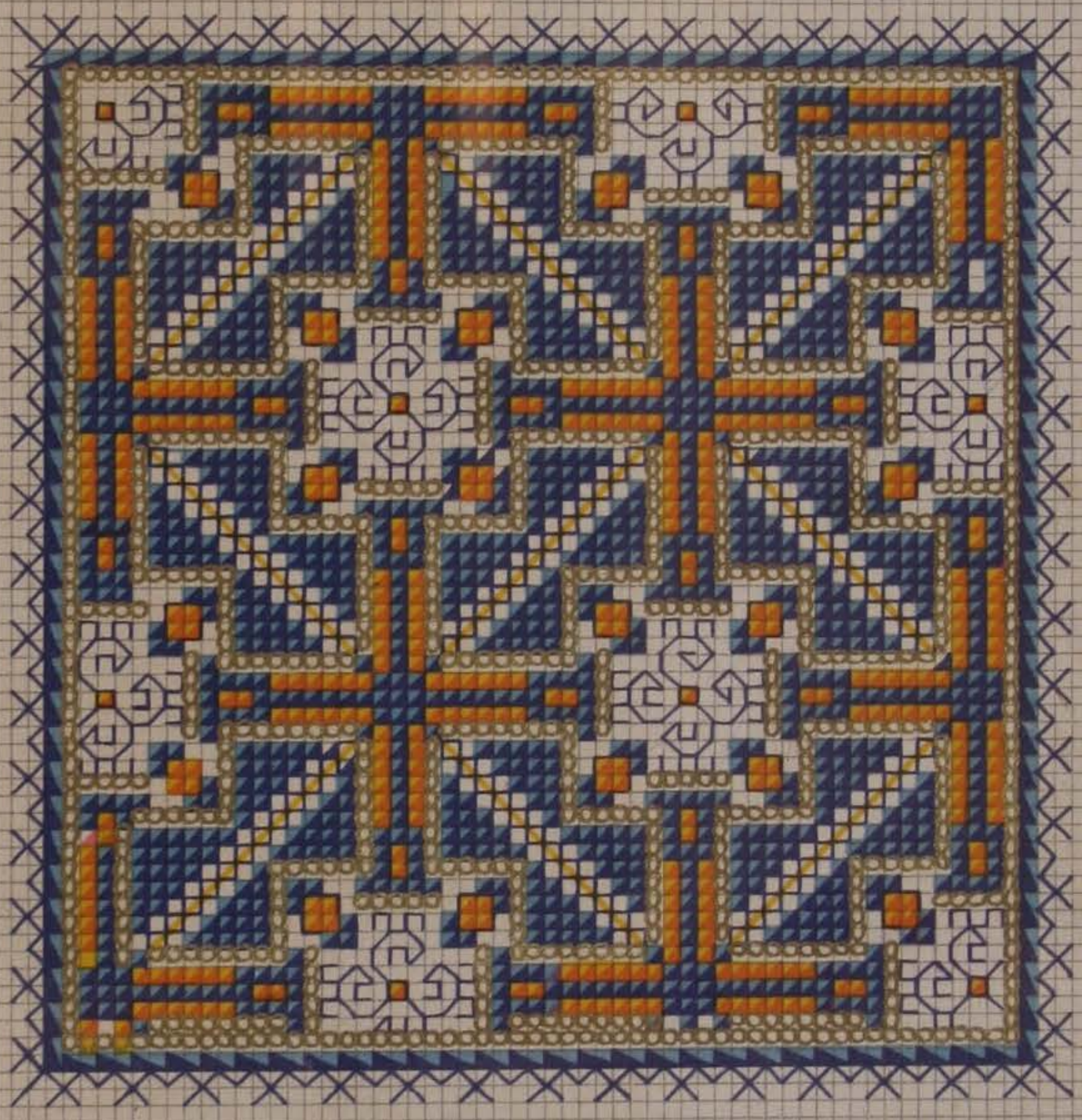

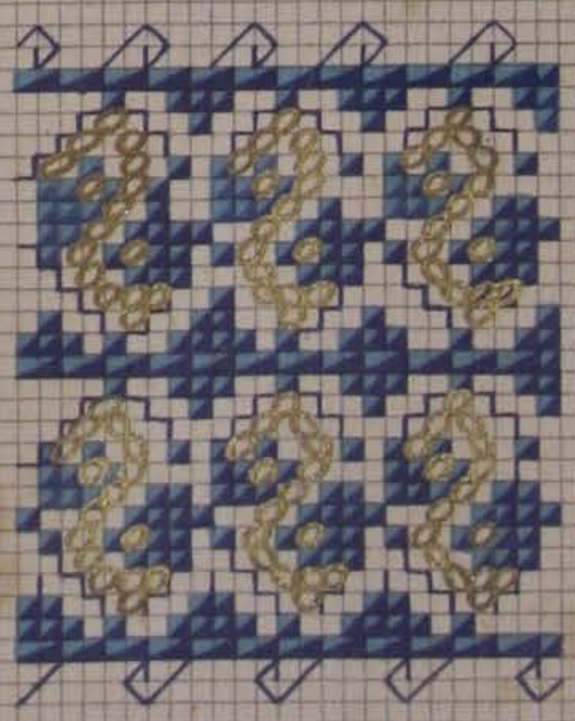

Editat de Institutul Naţional al Cooperaţiei

Elisa Brătianu

Marvan s. a. r.

piept

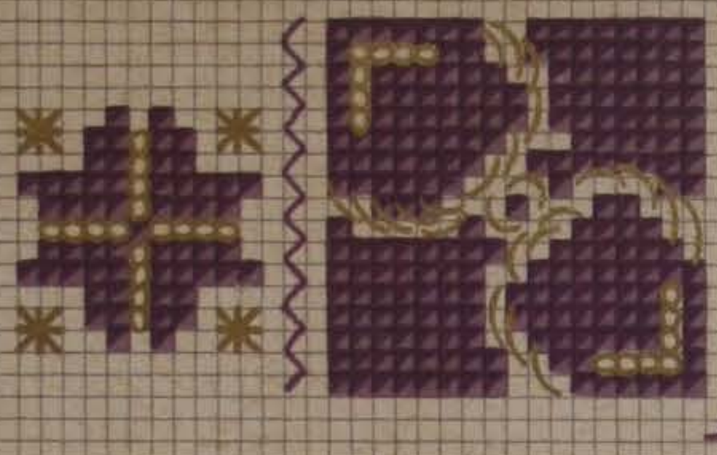

altiță

altiță

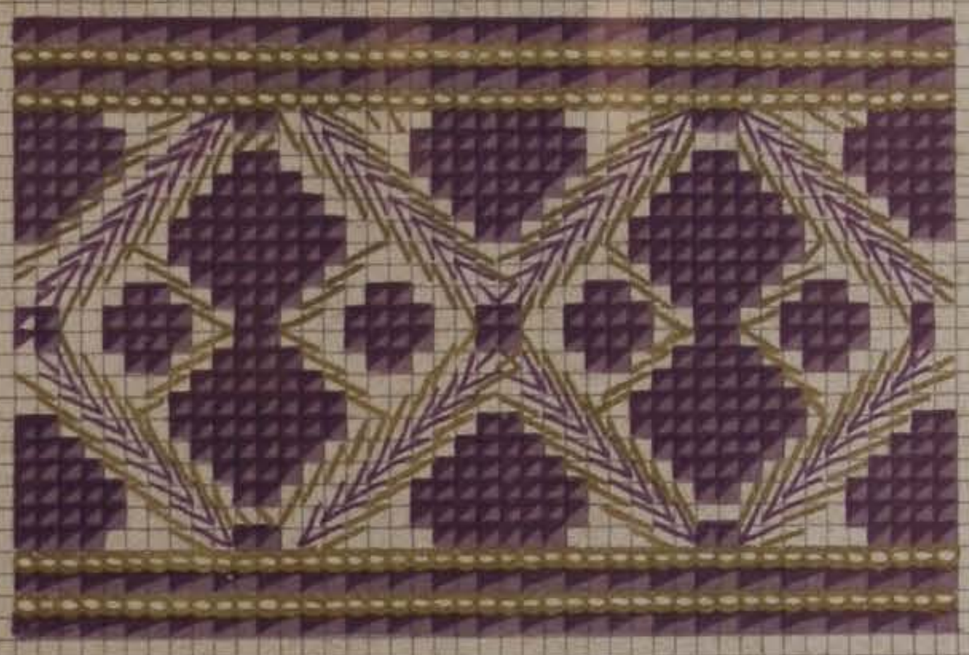

gura de cămașă

poale

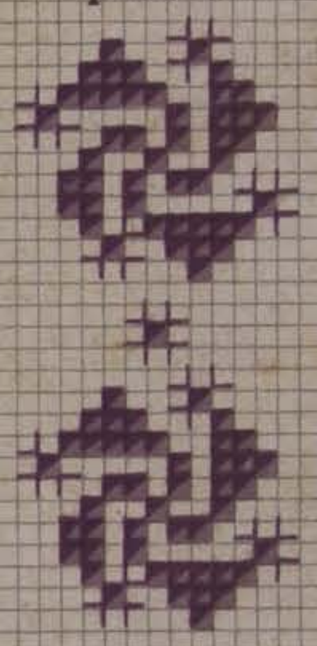

altiță

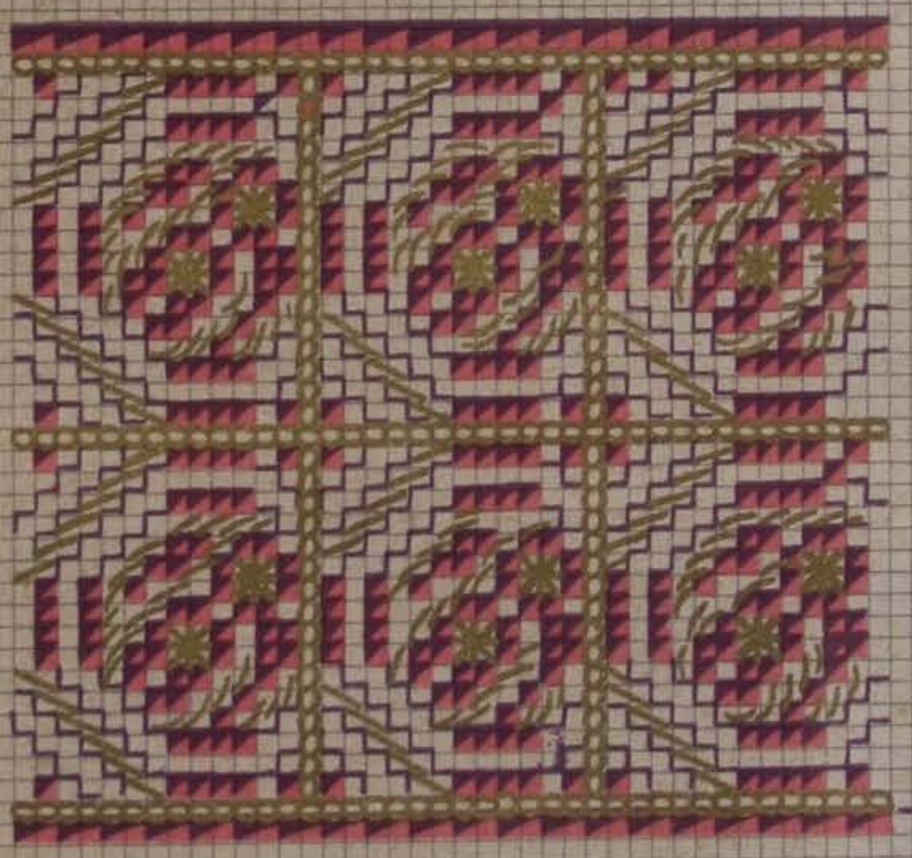

altiță

Editat de Institutul Național al Cooperației

Elisa Brătianu

Marvan s. a. r.

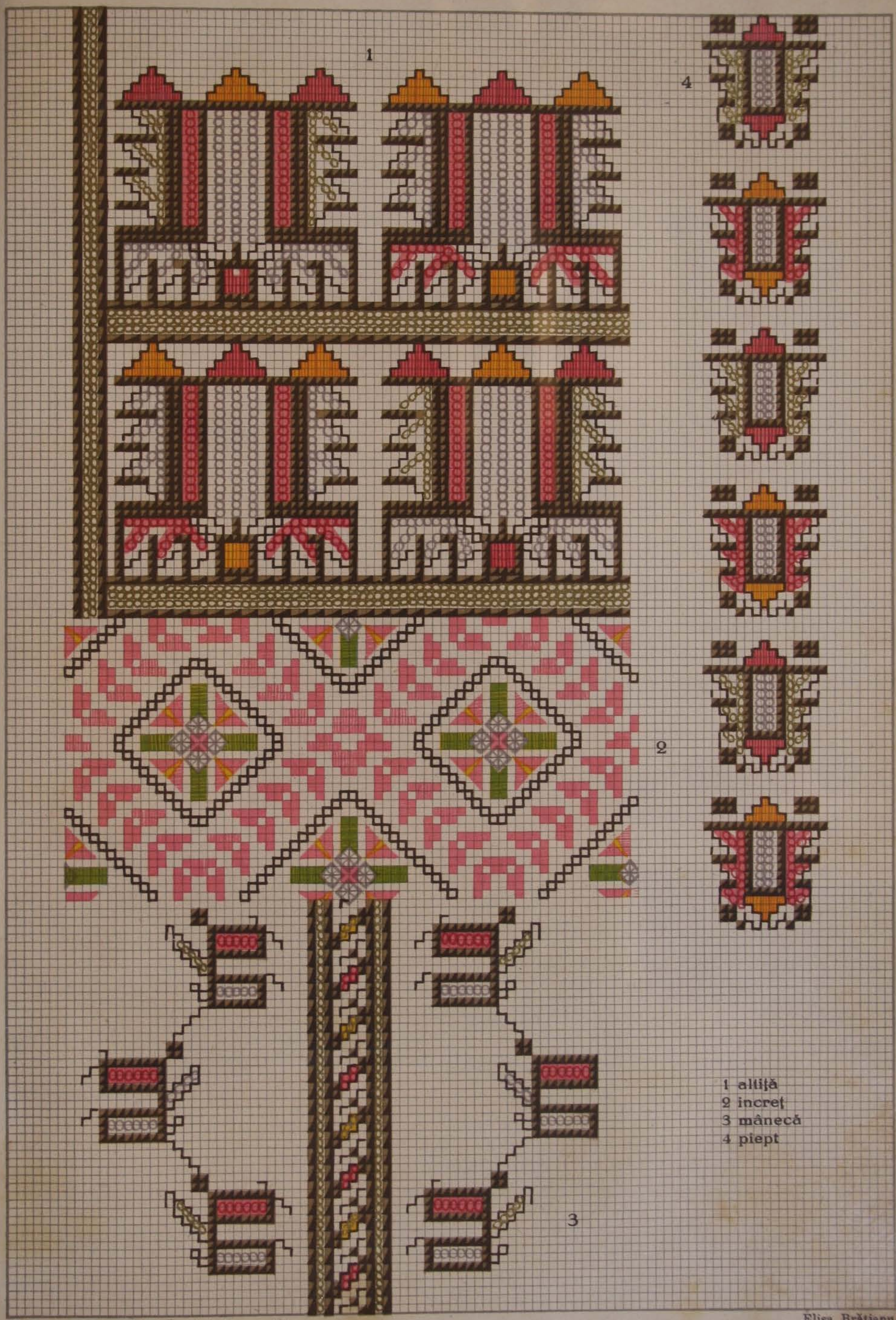

1 altiță
2 increț
3 mânecă
4 piept

Marvan s.a.r.

Elisa Brătianu

Editat de Institutul Național al Cooperației

1

2

3

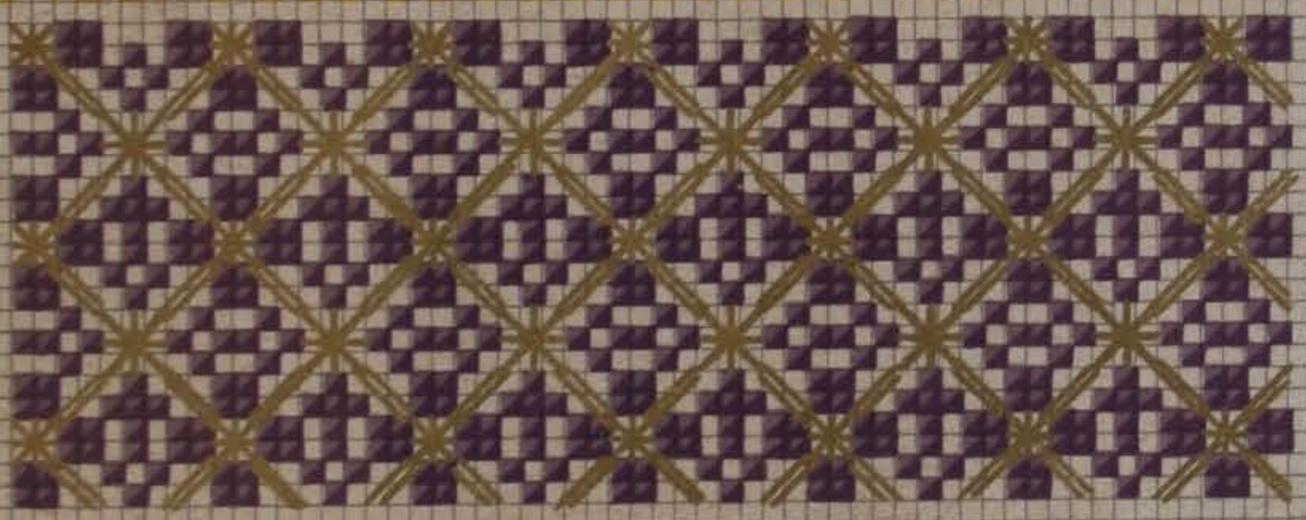

4

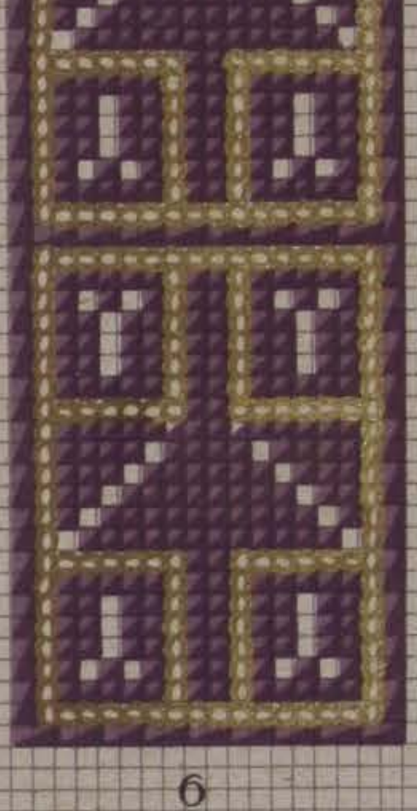

6

5

1 guler
2 altiţa compusă din 3 rânduri, care se repetă
3 increţul
4 mâneca
5 marginea mânicei
6 pieptul

poale,

Această ie, copiată după manuscrisul Doamnei Maria Racoţă, se publică cu autorizaţia D-lui Nicolae Racoţă.

Elisa Brătianu

Marvan s. a. r.

Editat de Institutul Naţional al Cooperaţiei

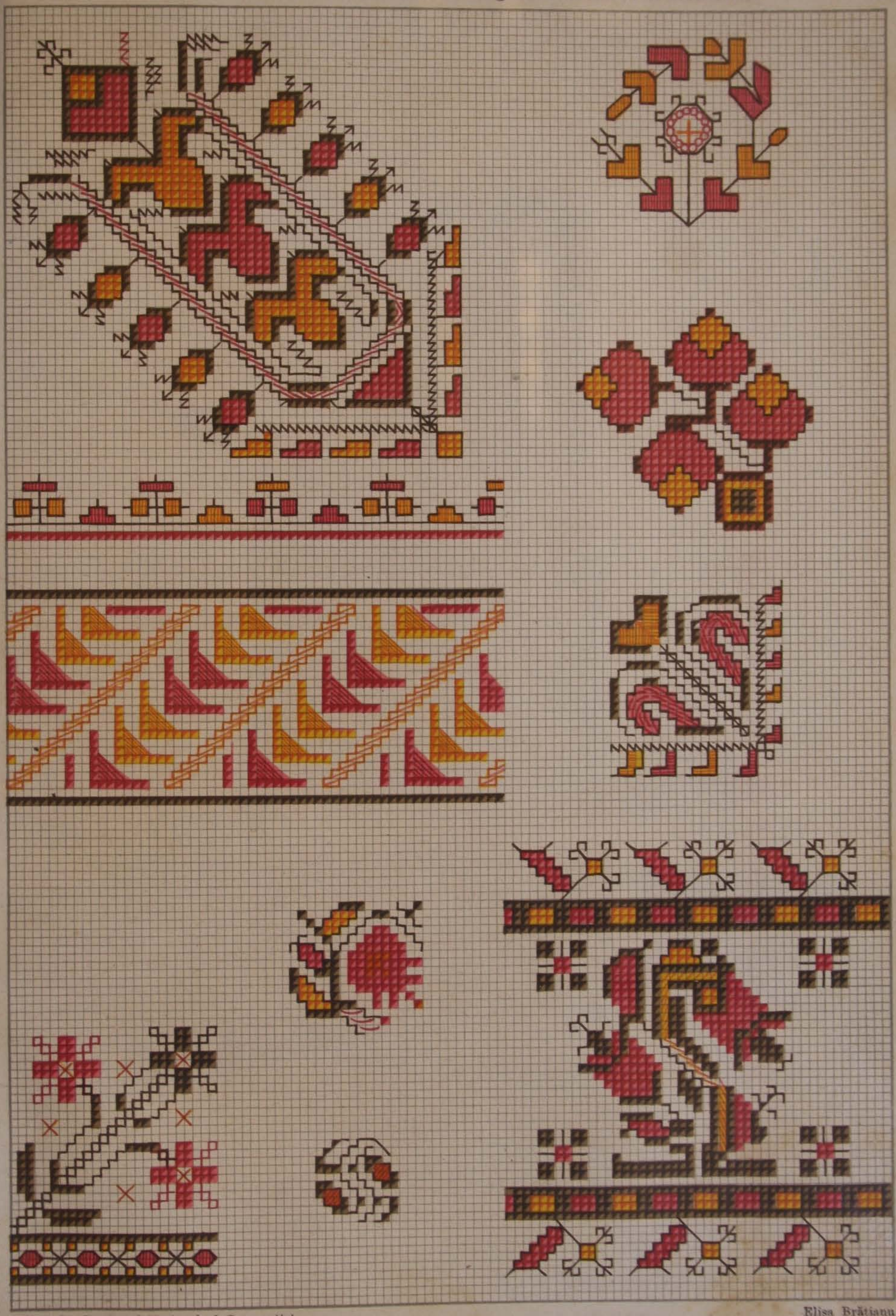

Editat de Institutul Naţional al Cooperaţiei

Elisa Brătianu

Marvan s. a. r.

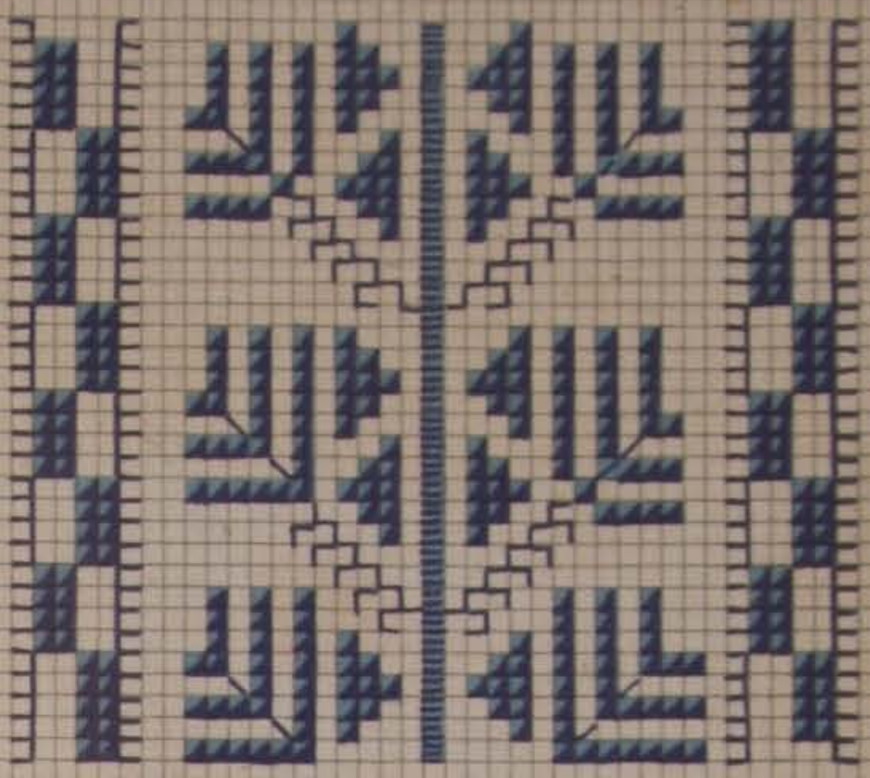

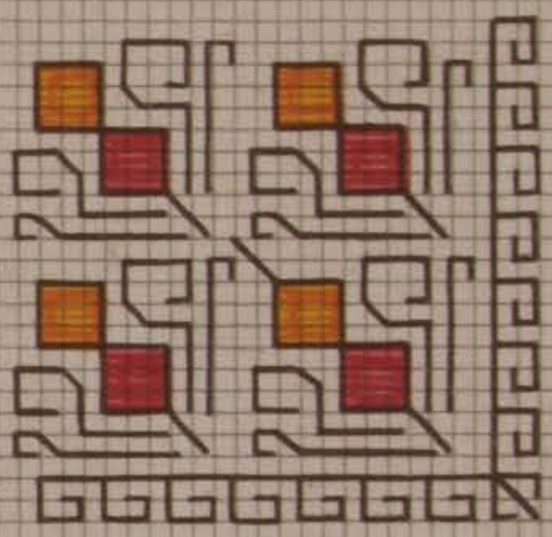

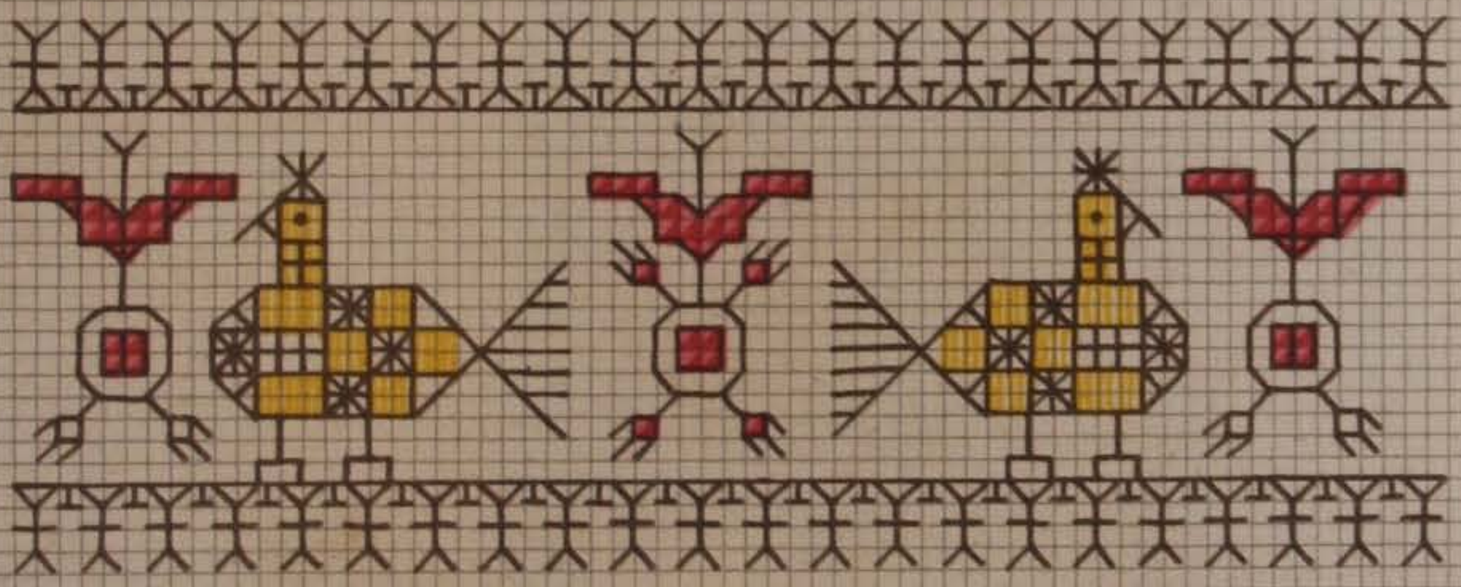

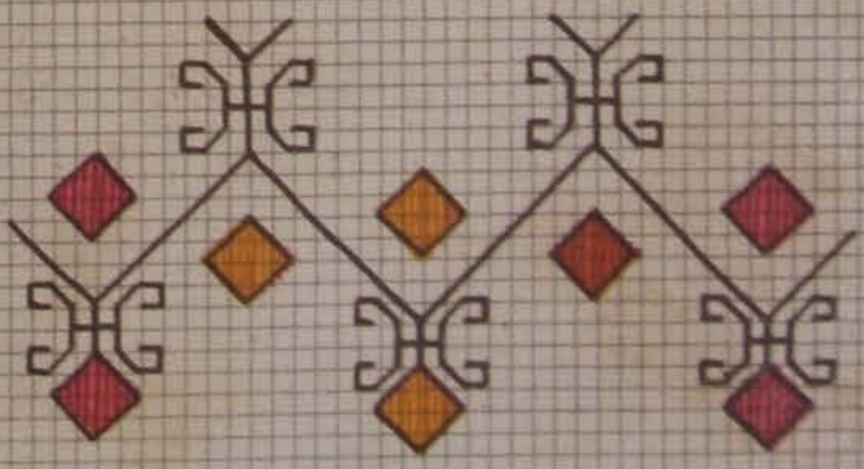

Editat de Institutul Naţional al Cooperaţiei

Elisa Brătianu

Marvan S. A. R.

altiţa şi mâneca

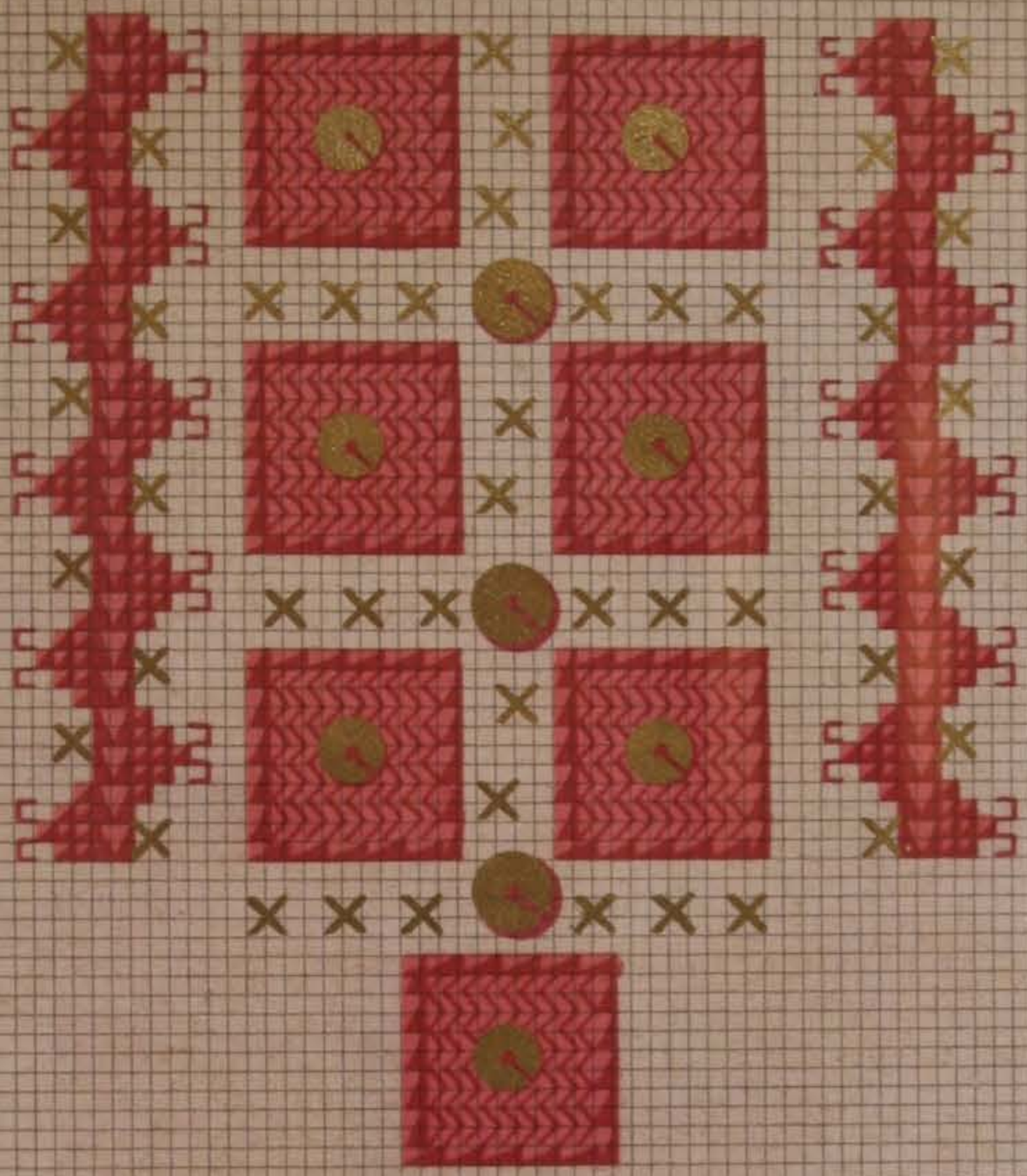

piept

altiţă

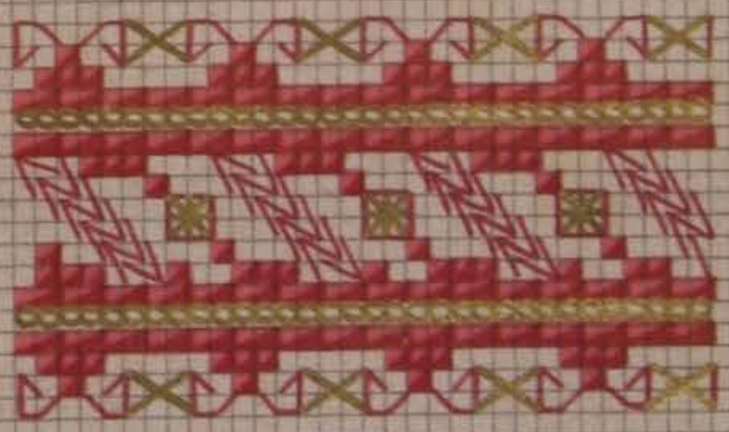

altiţă

altiţă

altiţă

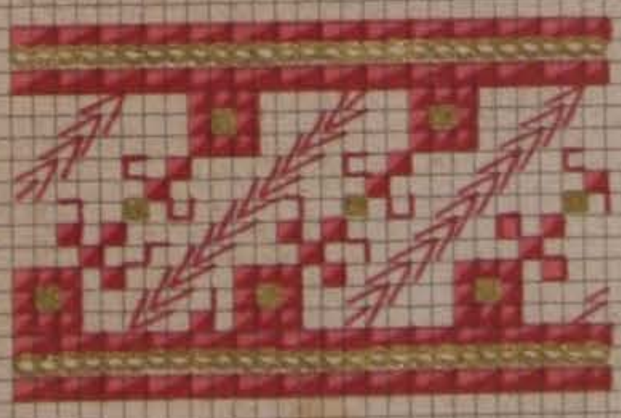

altiţă

Elisa Brătianu

Editat de Institutul Naţional al Cooperaţiei

Marvan S. A. R.

piept

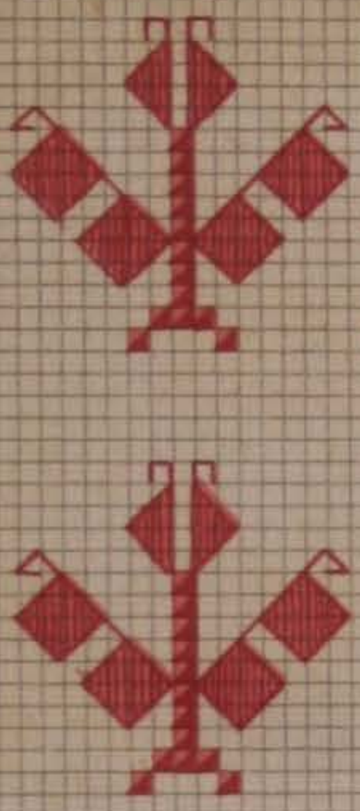

spate

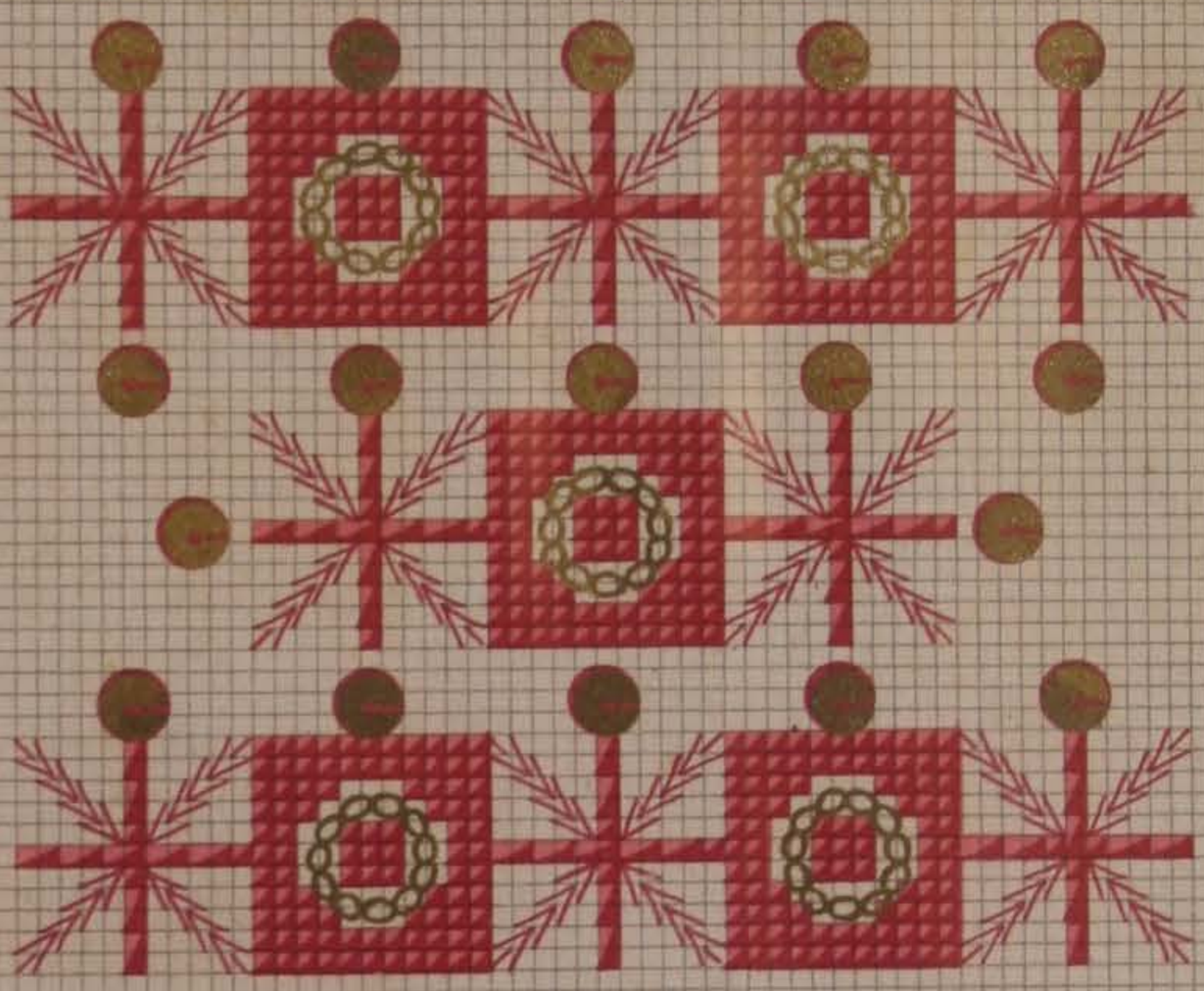

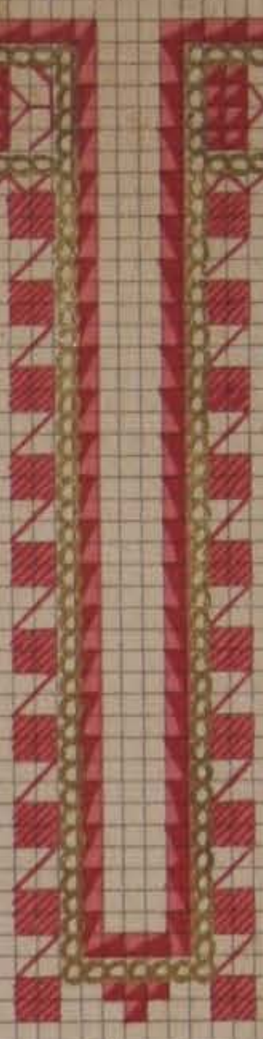

gura cămăşei

VÂLCEA

mâneca

piept

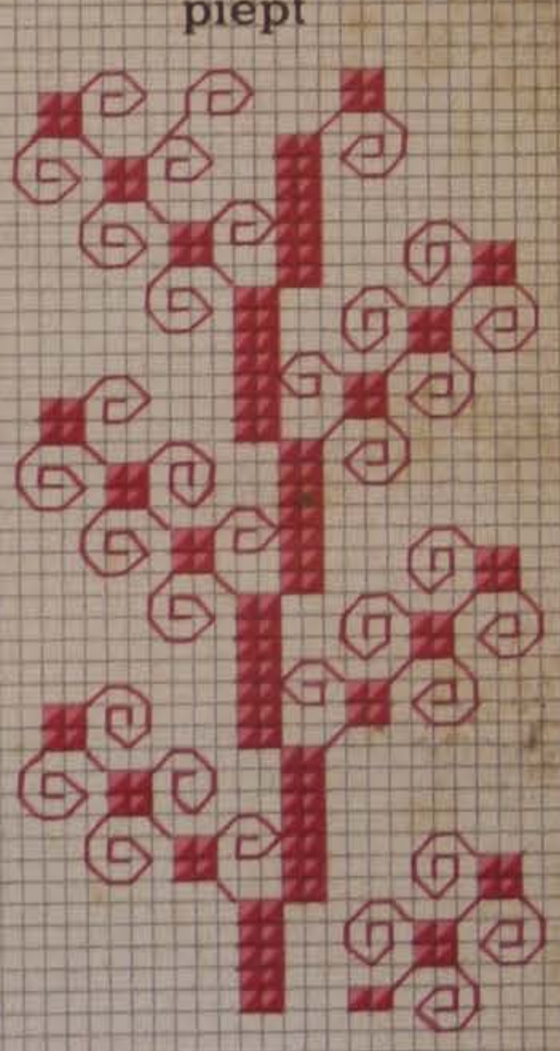

mâneca

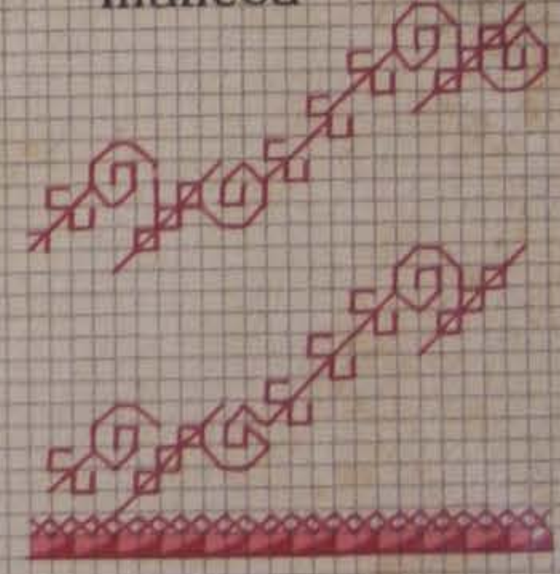

Elisa Brătianu

Editat de Institutul Naţional al Cooperaţiei

Marvan s. a. r.

altiţa şi mâneca

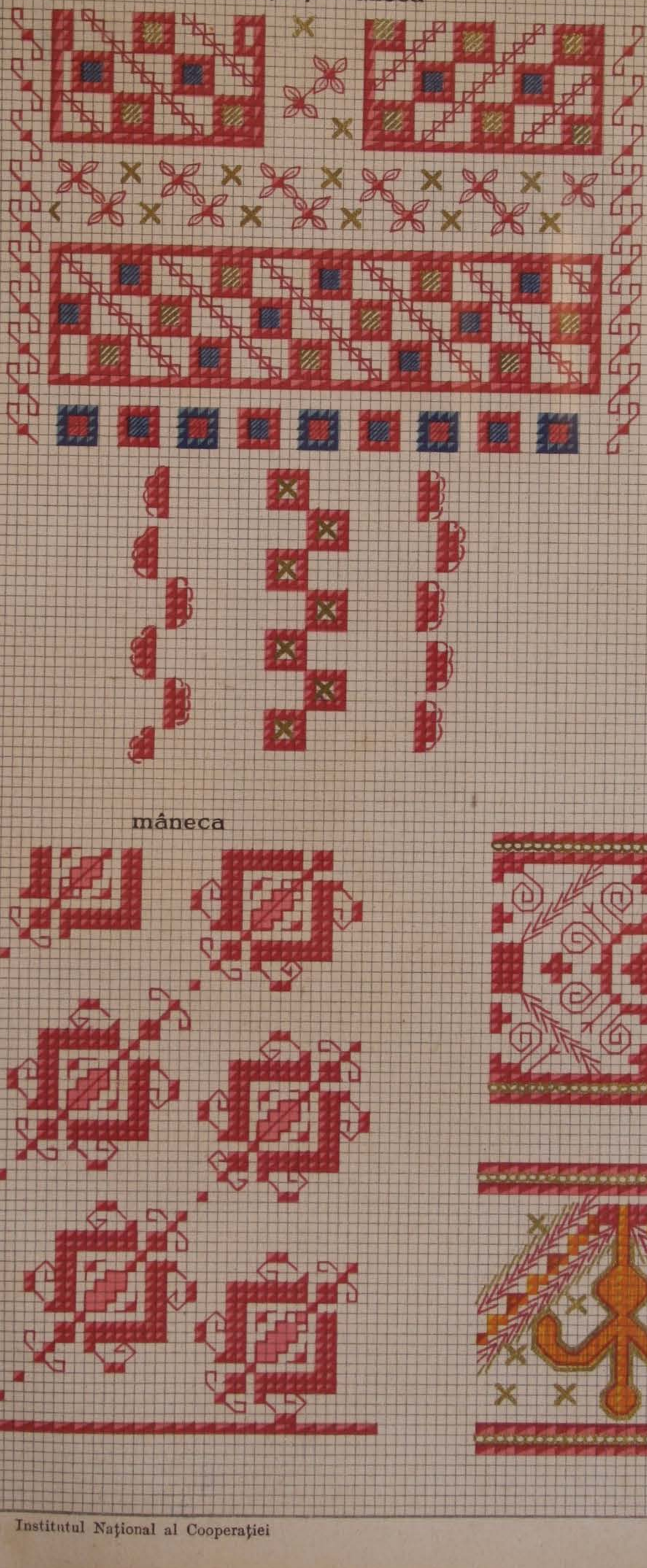

piept

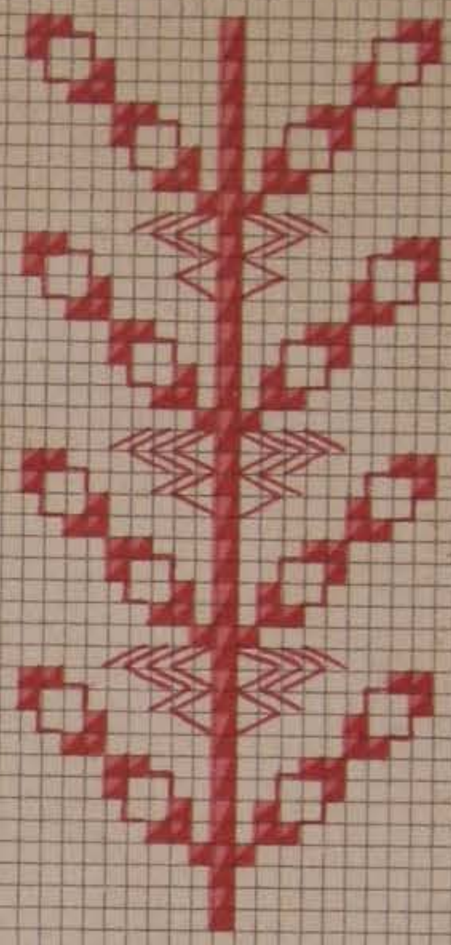

mâneca

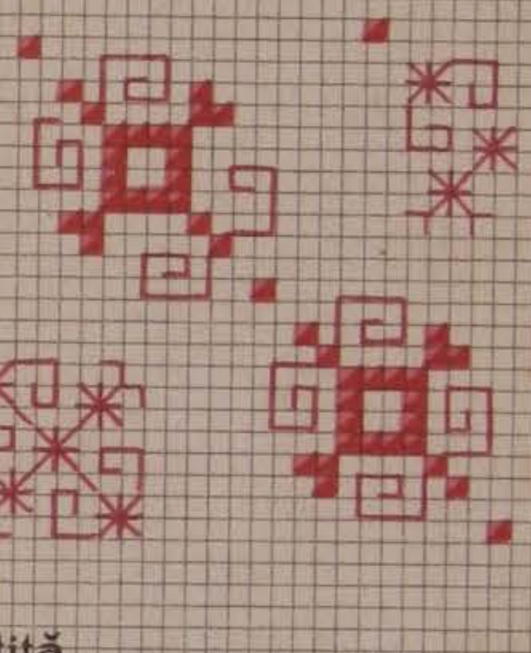

mâneca

altiţă

increţ

Marvan s.a.r.

Editat de Institutul Naţional al Cooperaţiei

Elisa Brătianu